

ธนาการแห่งประเทศไทย

รายงานสถานการณ์เอทานอล ปี 2555 และแนวโน้มปี 2556

ส่วนเศรษฐกิจภาค
ธนาการแห่งประเทศไทย
สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
www.bot.or.th

สารบัญ

	หน้า
สถานการณ์เอทานอลปี 2555 และแนวโน้มปี 2556	1
สถานการณ์ต่างประเทศ	1
การผลิต	1
ความต้องการ	1
สต็อกเอทานอล	2
ราคา	2
ต้นทุนการผลิต	3
ตลาด	3
นโยบายทางการ	4
สถานการณ์ในประเทศ	4
การผลิต	4
ความต้องการ	6
สต็อกเอทานอล	6
ราคา	7
ต้นทุนการผลิต	7
ตลาด	7
มาตรการของรัฐ	8
แนวโน้มปี 2556	8
ตารางสรุปข้อมูลเอทานอล ปี 2553 - 2555	9

สถานการณ์เอทานอลปี 2555 และแนวโน้มปี 2556

Key Message

ราคาเฉลี่ยเอทานอลของโลกลดลงจากปีก่อน ตามราคาเอทานอลของสหรัฐฯ และบราซิลที่ลดลง ร้อยละ 6.6 และร้อยละ 25.6 ตามลำดับ เนื่องจากต้นทุนการผลิตที่ลดลง ประกอบกับสต็อกเอทานอลที่ยังมีมาก ทำให้มีการผลิตลดลงร้อยละ 1.9 ขณะที่ความต้องการใช้เอทานอลของโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.4 ด้านราคาอ้างอิงเอทานอลของไทยลดลงร้อยละ 14.4 ตามราคาวัตถุดิบที่ลดลง โดยการผลิตและการส่งออกเอทานอลของไทยเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 43.5 และร้อยละ 65.4 ตามลำดับ ส่งผลให้ปริมาณสต็อกลดลง

สำหรับแนวโน้มปี 2556 คาดว่าราคาจะสูงขึ้นเล็กน้อยในช่วงครึ่งปีแรก จากความต้องการที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นของบราซิล แต่ในช่วงครึ่งปีหลังราคาอาจปรับลดลงตามปริมาณการผลิตที่เพิ่มขึ้นมากกว่าความต้องการใช้ ประกอบกับราคาน้ำมันเบนซินในตลาดล่วงหน้ามีทิศทางที่ลดลง ส่วนราคาเอทานอลของไทย คาดว่าราคาจะสูงขึ้นจากปีก่อนเล็กน้อย โดยราคาจะเคลื่อนไหวอยู่ในกรอบแคบ ๆ 22 - 23 บาทต่อลิตร ตามความต้องการที่เพิ่มขึ้นจากการยกเลิกการจำหน่ายน้ำมันเบนซิน 91 และปริมาณรถยนต์ที่เพิ่มขึ้นจากนโยบายรถยนต์คันแรก

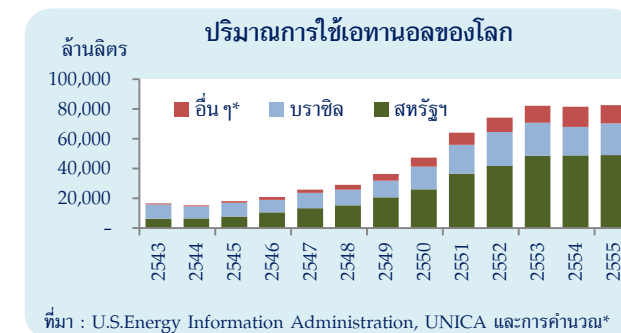
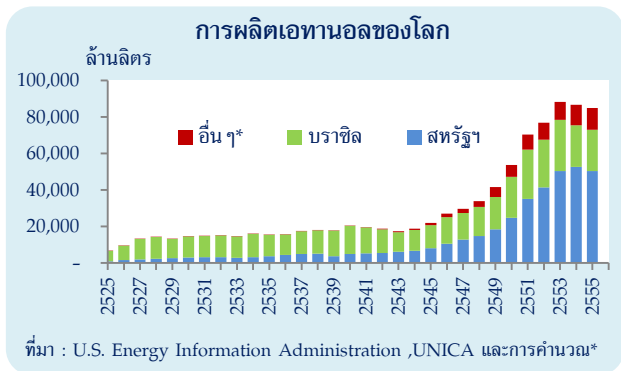
ก) สถานการณ์ต่างประเทศ

การผลิต

การผลิตเอทานอลของโลกในปี 2555 มีปริมาณ 84,920.1 ล้านลิตร (เฉลี่ย 232.6 ล้านลิตรต่อวัน) ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 1.9 เนื่องจากผู้ผลิตรายใหญ่อย่างสหรัฐฯ และบราซิลมีปริมาณการผลิตลดลง โดยสหรัฐฯ มีปริมาณการผลิต 50,286.4 ล้านลิตร (เฉลี่ย 137.8 ล้านลิตรต่อวัน) ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 4.5 เนื่องจากปัญหาภัยแล้งส่งผลให้ผลผลิตข้าวโพดลดลง โดยข้าวโพดที่นำมาผลิตเอทานอลคิดเป็นร้อยละ 40.1 ของปริมาณข้าวโพดที่ผลิตได้ในสหรัฐฯ สำหรับการผลิตเอทานอลของบราซิลมีปริมาณ 22,565.5 ล้านลิตร (เฉลี่ย 61.8 ล้านลิตรต่อวัน) โดย Anhydrous มีปริมาณ 9,396.8 ล้านลิตร และ Hydrous มีปริมาณ 13,168.7 ล้านลิตร ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 0.7 ตามสัดส่วนการนำอ้อยมาผลิตเอทานอลต่ออ้อยที่นำมาผลิตน้ำตาลทราย ลดลงมาอยู่ที่ 50.4 : 49.6 จากปีที่แล้วที่มีสัดส่วน 51.6 : 48.4 ประกอบกับมีโรงงานเอทานอลหลายแห่งหยุดกิจการเพราะประสบปัญหาทางการเงิน

ความต้องการ

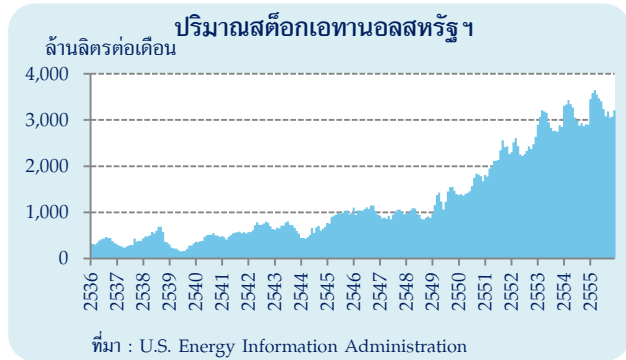
ความต้องการใช้เอทานอลของโลกปี 2555 มีปริมาณ 82,653.8 ล้านลิตร เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 1.4 โดยปริมาณการใช้ของสหรัฐฯ อยู่ที่ 49,124.7 ล้านลิตร (คิดเป็นร้อยละ 59.4 ของปริมาณการใช้เอทานอลของโลก) เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 0.7 ทำให้ช่วงเดือน

สิงหาคม-พฤศจิกายนมีการนำเข้าจากบราซิล ขณะที่ความต้องใช้อเอทานอลของบราซิลที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงและใช้ในอุตสาหกรรมมี 21,092 ล้านลิตร (Anhydrous 8,756 ล้านลิตร และ Hydrous 12,336 ล้านลิตร) เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 9.5 เป็นการใช้ภายในประเทศร้อยละ 85.0 และส่งออกต่างประเทศร้อยละ 15.0 ปี 2555 การจำหน่ายรถยนต์ Flex Fuel Vehicle (FFV) ของบราซิล ซึ่งเป็นรถยนต์ที่สามารถใช้น้ำมันเชื้อเพลิงทุกอัตราส่วนผสมระหว่างน้ำมันเบนซินกับเอทานอลมี 3.2 ล้านคัน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 17.2 ส่งผลให้มีรถยนต์ FFV สะสมจำนวน 14.9 ล้านคัน

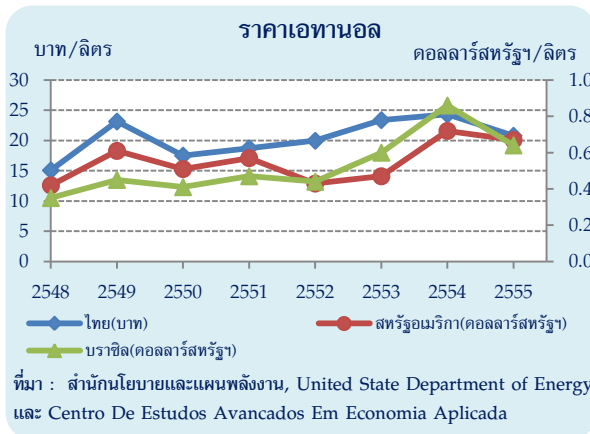
สต็อกเอทานอล

ปริมาณสต็อกเอทานอลของสหรัฐฯ เดือนธันวาคม 2555 มีปริมาณ 3,209.8 ล้านลิตร (เฉลี่ยทั้งปี 3,328.3 ล้านลิตร) เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 10.8 โดยปริมาณสต็อกดังกล่าวสามารถรองรับการขาดแคลนเอทานอลได้ 25 วัน

ราคา

ราคตลาดเอทานอลของสหรัฐฯ เติบโตอยู่ที่แกเลลอนละ 2.55 ดอลลาร์สหรัฐฯ (ลิตรละ 0.67 ดอลลาร์สหรัฐฯ) ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 6.6 เนื่องจากปริมาณสต็อกยังคงสูงและราคาน้ำมันดิบ (WTI) ปรับลดลง จากปัญหาเศรษฐกิจของสหรัฐฯ ส่วนราคาเฉลี่ยเอทานอล Anhydrous เกรดเชื้อเพลิงของบราซิลเฉลี่ยลิตรละ 0.64 ดอลลาร์สหรัฐฯ (ราคายังไม่รวมภาษี) ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 25.6 ทั้งนี้ราคาเอทานอลเกรดอุตสาหกรรมยังคงสูงกว่าเกรดเชื้อเพลิง เนื่องจากมีข้อจำกัดน้อยกว่าเกรดเชื้อเพลิง เพราะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในหลายอุตสาหกรรม

ราคาเฉลี่ยเอทานอลของบราซิล

ปี	เกรดเชื้อเพลิง		เกรดอุตสาหกรรม	
	Anhyd.	Hyd.	Anhyd.	Hyd.
2548	0.35	0.31	0.37	0.34
2549	0.45	0.41	0.51	0.46
2550	0.41	0.36	0.47	0.42
2551	0.47	0.40	0.52	0.44
2552	0.44	0.39	0.45	0.40
2553	0.60	0.52	0.61	0.53
2554	0.86	0.72	0.87	0.73
2555	0.64	0.57	0.67	0.58

ที่มา : Centro De Estudos Avancados Em Economia Aplicada

ความผันผวนของราคาน้ำมันในตลาดโลก โดยราคาน้ำมันดิบเฉลี่ย WTI บาเรลละ 94.14 ดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 1.0 เนื่องจากมีความกังวลต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจของสหรัฐฯ ขณะที่ราคาน้ำมันดิบเฉลี่ย Dubai และ Brent บาเรลละ 108.93 และ 111.96 ดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 2.6 และ 0.9 ตามลำดับ เนื่องจากความไม่สงบในตะวันออกกลางโดยเฉพาะสถานการณ์ช่องแคบฮอร์มุซที่ทวีความรุนแรง ขณะที่ปัญหาวิกฤตินิวเคลียร์อิหร่านยังไม่มีข้อยุติ

ราคาน้ำมันดิบเฉลี่ย ปี 2555

ตลาดซื้อขาย	Price (U\$/bbl.)	% YOY
WTI	94.14	-1.0
Dubai	108.93	2.6
Brent	111.96	0.9

ที่มา : World Bank

ต้นทุนการผลิต

ต้นทุนการผลิตเอทานอลของสหรัฐฯ เฉลี่ยประมาณลิตรละ 0.62 ดอลลาร์สหรัฐฯ (เฉลี่ยแกลลอนละ 2.33 ดอลลาร์สหรัฐฯ)¹ ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 1.7 ตามต้นทุนพลังงานที่ปรับลดลง (ปี 2554 ต้นทุนพลังงานเฉลี่ยจากแกลลอนละ 0.17 ดอลลาร์สหรัฐฯ ปี 2555 ต้นทุนพลังงานเฉลี่ยเฉลี่ยเฉลี่ยแกลลอนละ 0.13 ดอลลาร์สหรัฐฯ) สำหรับราคาข้าวโพดเฉลี่ยบุชเชลละ 6.95 ดอลลาร์สหรัฐฯ (กิโลกรัมละ 0.27 ดอลลาร์สหรัฐฯ)² เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 5.1 จากปัญหาภัยแล้ง สำหรับต้นทุนการผลิตเอทานอลของบราซิลเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณลิตรละ 0.44 ดอลลาร์สหรัฐฯ³

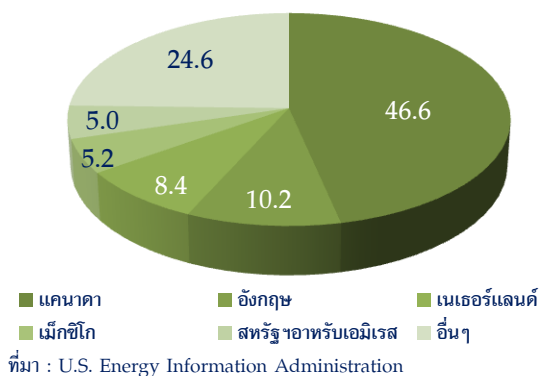
ประเทศ	ต้นทุนเฉลี่ยปี 2555	หน่วย : ต่อลิตร ราคาตลาดเฉลี่ยปี 2555
ไทย (บาท)		
กากน้ำตาล	19.0	19.50 - 20.25
มันสำปะหลัง	20.18	
สหรัฐฯ (ดอลลาร์สหรัฐฯ)	0.62	0.67
บราซิล (ดอลลาร์สหรัฐฯ)	0.44	0.64

ที่มา : สำนักนโยบายและแผนพลังงาน, United State Department of Energy และ Centro De Estudos Avancados Em Economia Aplicada และคำนวณ

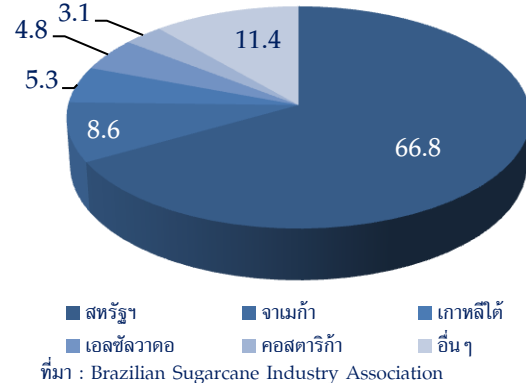
การตลาด

สหรัฐฯ เริ่มส่งออกเอทานอลตั้งแต่ปี 2553 เป็นต้นมา ขณะเดียวกันก็มีการนำเข้าบางส่วนในเดือนสิงหาคม-พฤศจิกายน ส่งผลให้ปี 2555 มีปริมาณส่งออกเอทานอลสุทธิ 947.6 ล้านลิตร (นำเข้า 468.6 ล้านลิตร ส่งออก 1,416.2 ล้านลิตร) ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 75.9 โดยตลาดส่งออก ได้แก่ แคนาดา อังกฤษ เนเธอร์แลนด์ เม็กซิโก สหรัฐอาหรับเอมิเรต เป็นต้น ขณะที่บราซิลมีปริมาณการส่งออกสุทธิ 2,552.7 ล้านลิตร เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 212.3 ตลาดส่งออก ได้แก่ สหรัฐฯ จาเมกา เกาหลีใต้ เอลซัลวาดอร์ คอสตาริกา เป็นต้น

ประเทศที่นำเข้าเอทานอลจากสหรัฐฯปี 2555 (ร้อยละ)

ประเทศที่นำเข้าเอทานอลจากบราซิลปี 2555 (ร้อยละ)

1 Iowa State University

2 1 บุชเชล = ข้าวโพด 25.4 กิโลกรัม = เอทานอล 10.598 แกลลอน

3 USDA, Economic Research Service using data from IBGE (2010b)

นโยบายทางการ

- บราซิลอาจเพิ่มสัดส่วนเอทานอลในน้ำมันเบนซินจาก 20% เป็น 25% ในวันที่ 1 พฤษภาคม 2556 หลังจากที่มีการประกาศขึ้นราคาน้ำมันเมื่อวันที่ 30 มกราคม 2556 พร้อมทั้งมีเป้าหมายในการส่งออกเอทานอลทั่วโลก เนื่องจากหลายประเทศได้ให้ความสนใจในการใช้เอทานอลเป็นเชื้อเพลิงพลังงานทดแทนเพราะต้องการลดปัญหาก๊าซเรือนกระจกและลดการพึ่งพาน้ำมัน โดยเฉพาะสหรัฐฯ
- กรณีความล้มเหลวในข้อตกลงการลดการอุดหนุนราคาพลังงานของกลุ่ม G20 ทำให้กลุ่ม G20 คาดว่าในปี 2563 การอุดหนุนราคาพลังงานทั่วโลกจะเพิ่มขึ้นเป็น 660 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ จากเดิมในปี 2553 มีการอุดหนุนราคาพลังงาน 312 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ
- สหภาพยุโรปได้เสนอให้มีการกำหนดอัตราภาษีการนำเข้าเอทานอลจากสหรัฐฯไว้ที่ร้อยละ 9.6 เพื่อต่อต้านการอุดหนุนราคาของสหรัฐฯ
- จีนกำหนดให้มันสำปะหลังเป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาพลังงานทดแทน เนื่องจากเป็นวัตถุดิบสำคัญในการผลิตเอทานอล โดยมณฑลชานตง เจียงซู และเซตปกครองตนเองกวางสี จ้วงเป็นแหล่งปลูกมันสำปะหลังที่สำคัญ ปัจจุบันจีนได้มีการประกาศปรับโครงสร้างราคาพลังงาน เพื่อให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาพลังงานทดแทน
- ส่วนกัมพูชาได้บันทึกความเข้าใจกับบราซิล โดยรัฐมนตรีกระทรวงต่างประเทศในภูมิภาคเอเชียของบราซิล ได้ให้คำมั่นที่จะสนับสนุนกลุ่มนักลงทุนจากบราซิล พิจารณาลงทุนในอุตสาหกรรมรถยนต์และเอทานอลชีวภาพของกัมพูชา เพื่อขยายความร่วมมือในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านการเกษตร เทคโนโลยี และความสัมพันธทางการทูต

ข) สถานการณ์ในประเทศ

การผลิต

ปัจจุบันไทยมีโรงงานเอทานอลที่เปิดดำเนินการแล้ว 20 แห่ง ใช้เงินลงทุน 13.6 พันล้านบาท มีการจ้างงานประมาณ 1,700 คน และมีกำลังการผลิตรวม 3.3 ล้านลิตรต่อวัน กำลังการผลิตที่ผลิตจากกากน้ำตาลร้อยละ 69.7 จากน้ำอ้อยร้อยละ 6.1 และจากมันสำปะหลังร้อยละ 24.2 ของกำลังการผลิตรวม นอกจากนี้ ยังมีโรงงานที่อยู่ระหว่างรอเปิดดำเนินการ และก่อสร้างอีก 7 แห่ง กำลังการผลิตรวม 2.3 ล้านลิตรต่อวัน ซึ่งหากเปิดดำเนินการครบทุกแห่งจะทำให้มีกำลังการผลิตรวมทั้งสิ้น 5.6 ล้านลิตรต่อวัน โดยในปี 2556 มีโรงงานใหม่จะเปิดดำเนินการได้อย่างน้อย 3 แห่ง กำลังการผลิตรวม 0.9 ล้านลิตรต่อวัน และมีผู้ผลิตรายเดิม 1 แห่งได้ขยายกำลังการผลิตเพิ่มอีก 0.2 ล้านลิตรต่อวัน

โรงงานผลิตเอทานอลของไทย

ภาค	จำนวนโรงงานแยกตามการใช้วัตถุดิบ				กำลังการผลิต (ล้านลิตร/วัน)			
	กากน้ำตาล	น้ำอ้อย	มันฯ	รวม	กากน้ำตาล	น้ำอ้อย	มันฯ	รวม
กลาง	10	-	4	14	1.6	-	0.7	2.3
เหนือ	-	1	-	1	-	0.2	-	0.2
อีสาน	4	-	1	5	0.7	-	0.1	0.8
รวม	14	1	5	20	2.3	0.2	0.8	3.3

ที่มา : กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน

สำหรับปริมาณการผลิตเอทานอลของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 43.5 จากปีก่อน โดยมีปริมาณการผลิตรวมอยู่ที่ 655.5 ล้านลิตร คิดเป็นร้อยละ 60 ของกำลังการผลิตทั้งหมด โดยเป็นเอทานอลที่ผลิตจากกากน้ำตาล 531.8 ล้านลิตร จากน้ำอ้อย 49.0 ล้านลิตร และจากหัวมันสำปะหลัง 74.7 ล้านลิตร คิดเป็นสัดส่วน 81.1 : 7.5 : 11.4 ของผลผลิตรวม สำหรับปริมาณวัตถุดิบที่ใช้ไปในการผลิตเอทานอล พบว่าในปี 2555 ใช้กากน้ำตาล 2.2 ล้านตัน น้ำอ้อย 0.6 ล้านตัน และมันสำปะหลัง 0.5 ล้านตัน

ปริมาณการผลิตเอทานอลจำแนกตามวัตถุดิบ

ล้านลิตร

ปี	กากน้ำตาล	น้ำอ้อย	มันสำปะหลัง	รวม
2553	263.5	14.5	147.7	425.7
2554	381.4	36.5	102.6	520.5
2555	531.8	49.0	74.7	655.5

ที่มา : กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน

ปริมาณวัตถุดิบที่ใช้ผลิตเอทานอล

ล้านตัน

ปี	กากน้ำตาล	น้ำอ้อย	มันสำปะหลัง
2553	1.1	0.2	0.9
2554	1.6	0.5	0.6
2555	2.2	0.6	0.5

ที่มา : กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน

ในปี 2555 ปริมาณการผลิตกากน้ำตาลมี 4.4 ล้านตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.8 จากปีก่อน เนื่องจากผลผลิตอ้อยต่อไร่ที่เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 2.9 ส่งผลให้ผลผลิตโดยรวมเพิ่มขึ้น ถึงแม้พื้นที่ปลูกจะลดลงจากปีก่อนก็ตาม ทั้งนี้ เมื่อนำกากน้ำตาลมาใช้ในอุตสาหกรรมอื่นภายในประเทศ 1.4 ล้านตันและส่งออก 1.0 ล้านตันแล้ว คงเหลือกากน้ำตาลเพื่อใช้ผลิตเอทานอลเพียง 2.0 ล้านตัน สามารถผลิตเอทานอลได้ประมาณ 480 ล้านลิตรเท่านั้น อย่างไรก็ตาม ยังมีปริมาณกากน้ำตาลคงเหลือจากปี 2554 จึงทำให้มีวัตถุดิบเพียงพอต่อการผลิตเอทานอล แต่ในระยะต่อไปกากน้ำตาลที่นำไปผลิตเอทานอลอาจตึงตัวและส่งผลกระทบต่อการผลิตเอทานอล

พื้นที่เพาะปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ของอ้อยโรงงาน

ปี	พื้นที่เพาะปลูก (พันไร่)	ผลผลิต (พันตัน)	ผลผลิต/ไร่ (กิโลกรัม)	ปริมาณกากน้ำตาล (พันตัน)
2551	6,600.5	73,308.3	11,218	2,999.2
2552	6,576.9	66,463.3	10,910	3,278.3
2553	8,159.4	68,485.3	12,197	2,977.6
2554	8,307.7	95,358.9	12,288	4,235.0
2555	8,101.5	97,979.7	12,640	4,389.6

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย (สอน.) และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ผลผลิตมันสำปะหลังปี 2555 มีปริมาณ 26.6 ล้านตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 21.5 จากปีก่อน เนื่องจากพื้นที่เก็บเกี่ยวเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีผลผลิตถึง 14.5 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 54.5 ของผลผลิตมันสำปะหลังทั่วประเทศ ขณะที่ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นเช่นกัน โดยมีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่เท่ากับ 3,431 กิโลกรัม เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.1 จากปีก่อน เนื่องจากปริมาณฝนที่ตกค่อนข้างต่อเนื่องตลอด ทำให้การแพร่ระบาดของเพลี้ยแป้งสีชมพูลดลง ส่วนปีหน้าแนวโน้มราคายังคงอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี เนื่องจากจีนและประเทศในแถบเอเชียยังมีความต้องการสูง แต่ผลผลิตอาจลดลงจากปัญหาภัยแล้ง

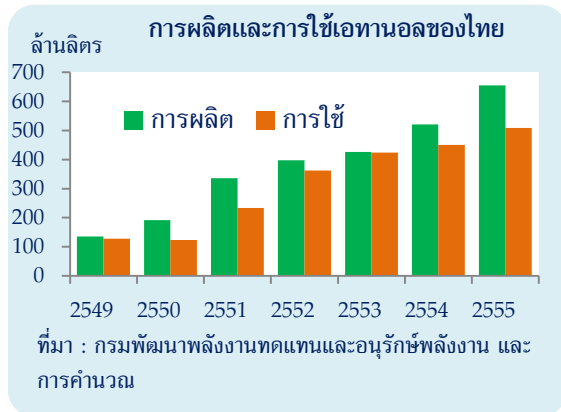
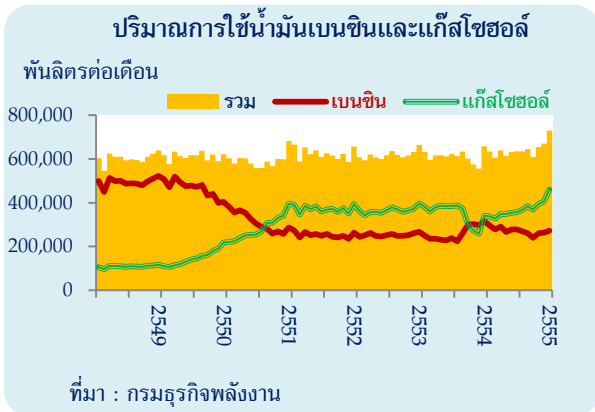
พื้นที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ของมันสำปะหลัง

ปี	พื้นที่เก็บเกี่ยว (พันไร่)	ผลผลิต (พันตัน)	ผลผลิต/ไร่ (กิโลกรัม)
2551	7,397.1	25,565.6	3,456
2552	8,292.1	30,088.0	3,628
2553	7,405.2	22,005.7	2,972
2554	7,096.2	21,912.4	3,088
2555	7,911.3	26,601.1	3,431

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

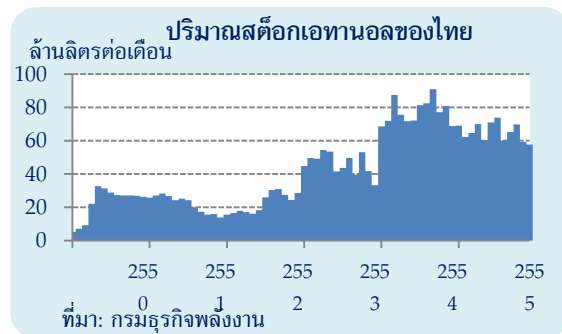
ความต้องการ

ปริมาณการใช้น้ำมันแก๊สโซฮอล์ปี 2555 พบว่ามีปริมาณ 4,454.4 ล้านลิตร เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 5.7 ส่งผลให้ความต้องการใช้เอทานอลของไทยทั้งปีอยู่ที่ 508.6 ล้านลิตร (เฉลี่ย 1.4 ล้านลิตรต่อวัน) เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 7.7 โดยมีการใช้แก๊สโซฮอล์กลุ่ม E10 คิดเป็นร้อยละ 91 รองลงมาคือ E20 คิดเป็นร้อยละ 8.2 และ E85 คิดเป็นร้อยละ 0.8 คาดว่าความต้องการใช้เอทานอลของไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอยู่ที่ประมาณ 2.2 ล้านลิตรต่อวัน หลังการยกเลิกน้ำมันเบนซิน 91

สต็อก

สต็อกเอทานอลเฉลี่ยปี 2555 มีปริมาณ 66.5 ล้านลิตร ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 14.2 ทั้งนี้ อยู่ในสต็อกของผู้ประกอบการตามมาตรา 7⁴ ปริมาณเฉลี่ย 29.7 ล้านลิตร และผู้ประกอบการตามมาตรา 10⁵ ปริมาณเฉลี่ย 36.8 ล้านลิตร โดยสามารถรองรับการขาดแคลนเอทานอลภายในประเทศได้ประมาณ 35 วัน

⁴ ผู้ค้าน้ำมันที่มีปริมาณการค้าแต่ละชนิด หรือรวมกันทุกชนิดปีละตั้งแต่หนึ่งแสนเมตริกตันขึ้นไป หรือเป็นผู้ค้าน้ำมันชนิดก๊าซปิโตรเลียมเหลวแต่เพียงชนิดเดียวที่มีปริมาณการค้าปีละตั้งแต่ห้าหมื่นเมตริกตันขึ้นไป

⁵ ผู้ค้าน้ำมันที่มีปริมาณการค้าไม่ถึงปีละไม่ถึงปริมาณที่กำหนดตามมาตรา 7 แต่เป็นผู้ค้าน้ำมันที่มีปริมาณการค้าแต่ละชนิดหรือรวมกันทุกชนิดเกินปริมาณที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด หรือเป็นผู้ค้าน้ำมันที่มีขนาดของถังที่สามารถเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงได้เกินปริมาณที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ราคา

สำหรับราคาอ้างอิงเอทานอลของไทยเฉลี่ยลิตรละ 20.80 บาท ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 14.4 ตามราคาวัตถุดิบที่ลดลง ขณะที่ความต้องการใช้ภายในประเทศยังน้อย ทำให้มีการผลิตส่วนเกินที่สามารถส่งออกและสต็อกไว้ได้อย่างไร้คดี เมื่อเปรียบเทียบกับราคาเอทานอลของสหรัฐฯ และบราซิลซึ่งเป็นผู้ผลิตและส่งออกรายใหญ่ของโลก หลังจากที่แปลงเป็นเงินบาทแล้ว พบว่าราคาเอทานอลของไทยยังคงสูงกว่าสหรัฐฯ และบราซิล

ราคาเฉลี่ยเอทานอลเมื่อแปลงเป็นเงินบาท (บาท/ลิตร)

ประเทศ	2554	2555	%YoY
ไทย	24.31	20.80	-14.4
สหรัฐฯ ⁶	22.00	20.52	-6.7
บราซิล	26.43	19.61	-25.8

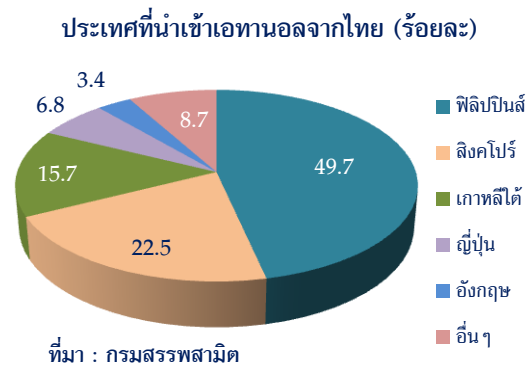
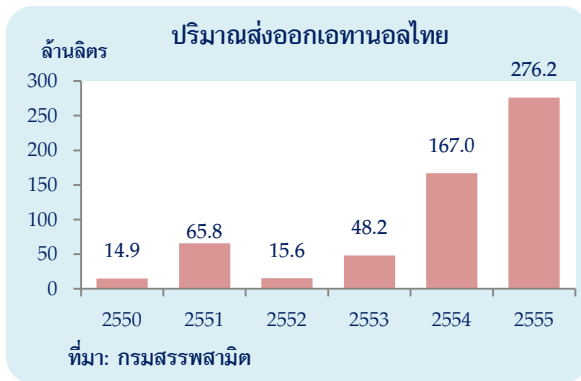
ที่มา : กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน, United State Department of Energy , Centro De Estudios Avancados Em Economia Aplicada และการคำนวณ

ต้นทุนการผลิต

ส่วนต้นทุนการผลิตเอทานอลของไทยที่ผลิตจากกากน้ำตาลเฉลี่ยประมาณลิตรละ 19.0 บาท (คำนวณที่ราคากากน้ำตาลเฉลี่ยกิโลกรัมละ 2.53 บาท)⁶ ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 20.7 และจากมันฯ เฉลี่ยลิตรละ 20.58 บาท (คำนวณที่ราคาหัวมันฯ เฉลี่ยกิโลกรัมละ 2.02 บาท)⁷ ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 9.3 ตามราคาหัวมันฯ เฉลี่ยที่ลดลง เนื่องจากจีนชะลอการนำเข้ามันเส้นจากไทย โดยหันไปนำเข้ามันเส้นที่สะอาดจากเวียดนามและกัมพูชา

การตลาด

สำหรับปริมาณการส่งออกเอทานอลของไทยปีนี้รวม 276.2 ล้านลิตร เพิ่มขึ้นจากปีก่อนถึงร้อยละ 65.4 โดยตลาดสำคัญ ได้แก่ ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น อังกฤษ เป็นต้น

สำหรับการส่งออกกากน้ำตาลปี 2555 มีปริมาณ 1.0 ล้านตัน มูลค่า 2,417.4 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนก่อนถึงร้อยละ 150 และร้อยละ 79.7 ตามลำดับ ส่วนการนำเข้ากากน้ำตาลมีปริมาณไม่ถึง 1 แสนตัน

⁶ กรมศุลกากร

⁷ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

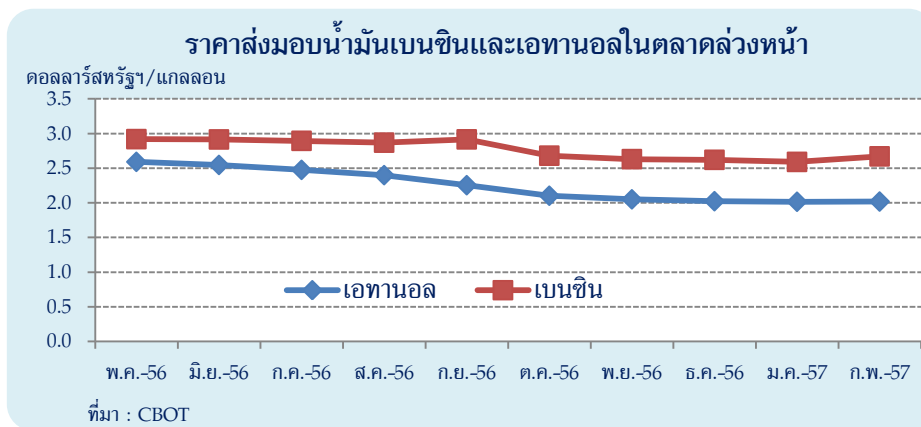
มาตรการของภาครัฐ

คณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงาน (กบง.) มีมติยกเลิกน้ำมันเบนซิน 91 โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2556 และเห็นชอบแนวทางการกำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณราคาเอทานอลใหม่เป็นการคำนวณราคาเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักตามสัดส่วนปริมาณที่กระทรวงพลังงานกำหนดตั้งแต่เดือนมกราคม - ธันวาคม 2556 เนื่องจากมีเป้าหมายในการใช้เอทานอลเพิ่มขึ้นเป็นวันละ 2.0 ล้านลิตร พร้อมทั้งขอความร่วมมือจากผู้ค้าน้ำมันตามมาตรา 7 ในการนำเอาเอทานอลมาผสมเป็นแก๊สโซฮอล์โดยใช้เอทานอลจากกากน้ำตาลและมันสำปะหลังในสัดส่วน 62 : 38

แนวโน้มปี 2556

ต่างประเทศ

ราคาเอทานอลเฉลี่ยปี 2556 อาจปรับสูงขึ้นเล็กน้อยในช่วงครึ่งปีแรก จากความต้องการที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นของบราซิล แต่ในช่วงครึ่งปีหลังราคาอาจปรับลดลงตามปริมาณการผลิตที่เพิ่มขึ้นมากกว่าความต้องการใช้ ประกอบกับราคาน้ำมันเบนซินในตลาดล่วงหน้ามีทิศทางที่ลดลง โดยราคาเอทานอลเฉลี่ยเคลื่อนไหวในกรอบ 2.0 - 2.7 ดอลลาร์สหรัฐฯต่อแกลลอน อย่างไรก็ตาม ยังมีประเด็นที่ต้องติดตามเกี่ยวกับปัญหาเศรษฐกิจโลกที่ยังไม่ฟื้นตัว

ผลผลิตเอทานอลที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงของโลก คาดว่าอาจจะขยายตัวประมาณร้อยละ 3.8 โดยการผลิเอทานอลของสหรัฐฯ ซึ่งเป็นผู้ผลิตรายใหญ่ที่สุดของโลกอาจจะชะลอเล็กน้อยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 3.5 เนื่องจากข่าวโศกซึ่งเป็นวิกฤติหลักในการผลิตเอทานอลได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง ส่วนการผลิตเอทานอลของบราซิลอาจเพิ่มขึ้น เนื่องจากพื้นที่ปลูกและผลผลิตอ้อยต่อไร่ที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นในปีการผลิต 2556/57 ส่งผลให้ปริมาณอ้อยเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 10 และอาจมีการนำอ้อยไปใช้ผลิตเอทานอลมากขึ้นตามความต้องการที่เพิ่มขึ้น สำหรับการผลิเอทานอลของ EU ซึ่งส่วนใหญ่ใช้หัวบีทเป็นวัตถุดิบ อาจขยายตัวร้อยละ 14 สูงสุดเป็นประวัติการณ์ โดยมีเป้าหมายการใช้ E10 ให้ครบทุกประเทศภายในปี 2563⁸

ความต้องการใช้เอทานอลของโลก คาดว่าอาจปรับเพิ่มขึ้นเล็กน้อยร้อยละ 2.0 จากนโยบายส่งเสริมการใช้เชื้อเพลิงชีวภาพตามมาตรฐานพลังงานทดแทน Renewable Fuel Standards (RFS) ของสหรัฐฯ ที่บังคับใช้ส่วนผสมเอทานอลเป็นร้อยละ 15 (E15) ส่วนการใช้เอทานอลในบราซิล อาจขยายตัวประมาณ 7% เนื่องจากจากปริมาณรถยนต์ FFV ที่เพิ่มขึ้น รวมถึงการเพิ่มสัดส่วนเอทานอลในน้ำมันเบนซินจาก 20% เป็น 25% ขณะที่กลุ่มประเทศ EU มีเป้าหมายให้มีการใช้ E10 ภายในปี 2563 ขณะที่ตลาดเอเชีย

⁸ องค์การน้ำตาลระหว่างประเทศ (International Sugar Organization: ISO) และสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย (สอน)

มีความต้องการต่อเนื่อง โดยปี 2555 เอเชีย(ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ไต้หวัน ฟิลิปปินส์ จีน สิงคโปร์ อินเดียและกัมพูชา) มีการนำเข้าเอทานอลจากบราซิลและสหรัฐฯ ปริมาณ 390 ล้านลิตร

ในประเทศ

ราคาเอทานอลของไทย คาดว่าราคาจะสูงขึ้นจากปีก่อนเล็กน้อย โดยราคาจะเคลื่อนไหวอยู่ในกรอบ แคลฯ 22 - 23 บาทต่อลิตร ตามความต้องการใช้ที่เพิ่มขึ้น ซึ่งคาดว่าจะเพิ่มขึ้นเป็น 2.2-2.3 ล้านลิตรต่อวัน จากการยกเลิกการจำหน่ายน้ำมันเบนซิน 91 และปริมาณรถยนต์ที่เพิ่มขึ้นจากนโยบายรถยนต์คันแรก

ตารางสรุปข้อมูลเอทานอล ปี 2553 - 2555

รายการ	ปี 2553	ปี 2554	ปี 2555
จำนวนโรงงาน (โรง)	19	19	20
▶ กากน้ำตาลเป็นวัตถุดิบ	13	13	14
▶ น้ำอ้อย	1	1	1
▶ มันสำปะหลังเป็นวัตถุดิบ	5	5	5
การผลิต			
กำลังการผลิต (ล้านลิตรต่อวัน)	2.9	2.9	3.3
▶ กากน้ำตาลเป็นวัตถุดิบ	2.1	2.1	2.3
▶ น้ำอ้อย	0.2	0.2	0.2
▶ มันสำปะหลังเป็นวัตถุดิบ	0.8	0.8	0.8
ปริมาณการผลิตไทย (ล้านลิตรต่อวัน)	1.5	1.7	1.8
▶ กากน้ำตาลเป็นวัตถุดิบ	0.8	1.1	1.4
▶ น้ำอ้อย	0.3	0.3	0.1
▶ มันสำปะหลังเป็นวัตถุดิบ	0.4	0.3	0.3
ต่างประเทศ (ล้านลิตรต่อวัน)	241.4	237.2	n.a.
▶ สหรัฐฯ	137.8	144.3	135.6
▶ บราซิล	77.2	62.0	74.6
▶ ประเทศอื่นๆ	26.4	17.9	n.a.
ต้นทุนการผลิต			
ไทย (บาทต่อลิตร)			
▶ กากน้ำตาลเป็นวัตถุดิบ	23.37	23.95	18.97
▶ มันสำปะหลังเป็นวัตถุดิบ	24.34	25.77	20.18
ต่างประเทศ (ดอลลาร์สหรัฐฯต่อลิตร)			
▶ สหรัฐฯ	0.44	0.67	0.62
▶ บราซิล	0.42	0.58	0.45
ความต้องการใช้ (ล้านลิตรต่อวัน)			
▶ ไทย	1.2	1.2	1.4
▶ สหรัฐฯ	133.2	133.6	134.6
▶ บราซิล	60.6	52.8	57.8

ราคาเฉลี่ย			
ราคาอ้างอิงไทย (บาทต่อลิตร)	23.38	24.31	20.80
ราคาตลาด			
▶ ไทย (บาทต่อลิตร)	21-25	19-22.50	19.50-20.25
▶ สหรัฐฯ (ดอลลาร์สหรัฐฯต่อลิตร)	0.47	0.72	0.67
▶ บราซิล (ดอลลาร์สหรัฐฯต่อลิตร)	0.60	0.86	0.64
การส่งออก			
ปริมาณการส่งออกเอทานอล (ล้านลิตร)	48.2	167.0	276.2
ปริมาณการส่งออกกากน้ำตาล (พันตัน)	237.3	396.9	979.6
มูลค่าการส่งออกกากน้ำตาล (ล้านบาท)	973.7	1,344.9	2,417.4
<p>ตลาดส่งออกเอทานอลสำคัญของไทยปี 2555 ฟิลิปปินส์ 137.3 ล้านลิตร (49.7%) สิงคโปร์ 62.2 ล้านลิตร (22.5%) เกาหลีใต้ 43.5 ล้านลิตร (15.7%) ญี่ปุ่น 18.9 ล้านลิตร (6.8%) ยุโรป 9.3 ล้านลิตร (3.4%) และประเทศอื่นๆ 5.0 ล้านลิตร (1.9%)</p>			